

Опазване на биологичното разнообразие

Значение на биологичното разнообразие

- Подсигурява стабилността на екосистемите, особено при евентуални драстични климатични промени или катаклизми
- Предоставя разнообразен хранителен субстрат
- Разнообразен генетичен фонд, необходим при селекция на полезни за хората растения и животни
- Източник на биологично активни вещества за фармацевтията

От какво е застрашено биологичното разнообразие?

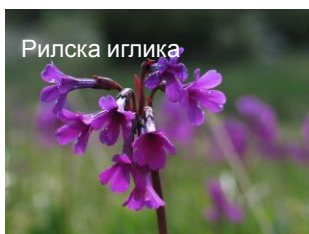
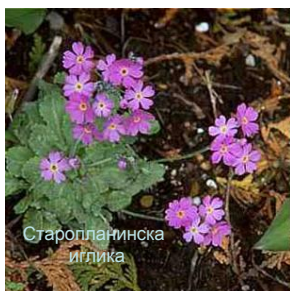
- Свърхексплоатация на природните ресурси
- Разрушаване или разпокъсване на местообитанията
- Промени в биосферата – основно в атмосферата и ландшафта
- Замърсяване на почвите и водите
- Изземване на земи за земеделие и животновъдство
- Недобросъвестен туризъм
- Пренасяне на екзотични видове в нетипична за тях среда - застрашава равновесието на екосистемите

Биологичното разнообразие на България

- България се намира на кръстопътя на три биогеографски райони- средноевропейски горски, евразийски степен и средиземноморски, които се припокриват в различни комбинации и създават условия за значимо климатично и биологично разнообразие.
- Български ендемични и реликтни видове
- Пещерната фауна на Балканския полуостров е най-богата на Земята

Български ендемични видове

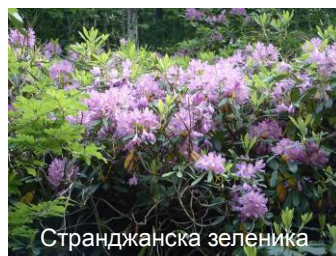
- В България съществуват девет района, богати на ендемични видове – някои от тях са Пирин, Рила, Централен Балкан, Триград.
- Ендемични видове – локални (само в определен район), български (само на територията на страната), балкански (освен в България и в друга балканска държава).
- Българската флора съдържа 170 български и 200 балкански ендемични видове и подвидове.
- Българските ендемични видове са около 5% от цялата ни флора.
- Български и балкански ендемити са 744 вида насекоми и 378 други безгръбначни от фауната на България, а реликтите са около 200 вида

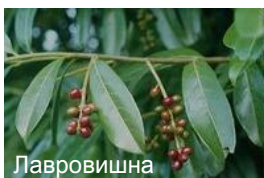
Реликтни видове – видове, съхранили се от минали геологични епохи в ограничени райони и съвсем слабо повлияни от измененията, настъпили в хода на развитието на Земята

Конски кестен

Странджанска зеленика

Лавровишна

Бяла мура

Силивряк

Растителен свят на България

- Растения – над 3 550 вида, от които 3 241 вида са тревни и са повече от видовете в страни по-големи от България, като Полша, Великобритания и др.
- Водорасли – около 4 000 вида
- Лишеи – 600 вида
- Мъхове – 670 вида
- Папратообразни и същинска папрат – 52 вида
- Горите на страната покриват около 30% от нейната територия.

Бук

Животински свят на България

- По разнообразие на животинският си свят, България е на първо място в Европа.
 - 94 вида бозайници
 - 405 вида птици – повече от половината от видовете в Европа (760)
 - 36 вида влечуги, от които 22 вида са защитени
 - ендемични са gekonът и змиегущерът
 - реликти са усойницата и живородният гушер
 - 16 вида земноводни
 - 207 вида черноморски и сладководни риби
 - Около 27 000 вида безгръбначни, включително и насекоми

Защитени влечуги

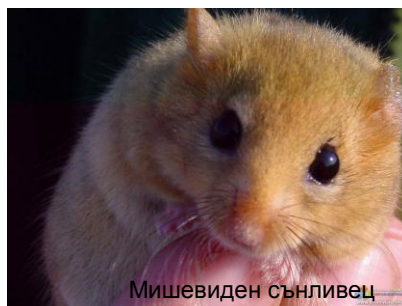
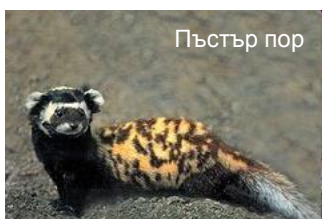

Птиците на България

- Разнообразието на птиците се обуславя от различните местообитания в страната
 - в **средиземноморската биогеографска зона** се среща орфеевото коприварче, големият маслинов присмехулник, соколът на Елеонора, средиземноморската чайка
 - в други райони се срещат птици, типични за **тайгата** (малката кукумявка) или за **полярния кръг** (големият морелетник или скуата) или за **степите** на Украйна и Русия (огърлиник и блатна лястовица) и др.
- В Европа се срещат 38 вида грабливи птици и от тях 36 вида обитават територията на България, като Източните Родопи са най-голямото тяхно естествено обитание
- Почти всички пеликани в Европа са съсредоточени в популация в делтата на Дунав и при миграциите си до Кения (Източна Африка) първата им спирка са Бургаските влажни зони
- Червоногушата гъска от няколко десетилетия идва да зимува в България вместо край Каспийско море. В момента в света от тях има около 72 000 индивида, а у нас идват около 60 000.

Бозайниците на България

- В България са установени 94 вида от тях 4 подвида са ендемични – европейски пъстър пор, афала, муткура, балканска дива коза. Мишевидният сънливец е ендемичен и реликтен вид.
- Освен тях в Червената книга са вписани още вълкът, мечката, златката, европейската норка (изчезнал от страната вид), степният пор, видрата, рисът (изчезнал вид), тюленът-монах, скачащата степна мишка, черногърдият хомяк.
- Защитените видове са 44.

Опазване на природата в България

- През 1928 год. се създава Съюз за защита на родната природа – борба с браконьерите
- От 1933 до 1935 год. се обявяват първите защитени територии у нас – резерватите Силкосия, Парангалица и Байови дупки. През 1934 год. се обявява и първият национален парк на Балканския полуостров – “Витоша”.
- През 1936 год. влиза в сила Наредбата-закон за защита на родната природа. В нея са предвидени и планове за управление на защитените територии
- През 1967 год. – Закон за защита на природата – ясно ориентиран към международните правни норми
- През 1976 год. се създава Комитет по опазване на природната среда.

продължава

- През 1992 год. се приема Закона за опазване на околната среда – рамков. Съобразен е с предимството на международните правни норми пред националните
- След Финландия и Норвегия, България става третата страна с най-голяма относителна площ на резервати със строг режим в Европа.
- Комитетът по опазване на природната среда се трансформира в Министерство на околната среда и водите
- От 1977 до 1995 год., защитените територии на страната нарастват на 4.5%.
- През 1998 год. е приет Законът за защитените територии и е първият специализиран природозащитен закон. Законът въвежда категоризация на защитените територии
- През 1994 год. излиза и Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие – утвърдена през 1998 г.
- През 2002 год. – Закон за биологичното разнообразие. Регламентира устойчивото ползване на биологичното разнообразие и съхраняване на местообитанията на ендемични и застрашени от изчезване видове
- България се включи в изграждането на европейска мрежа за защита на биоразнообразието Натура 2000

Защитени територии

- **Строг резерват** – цел да запази екосистемите и процесите в тях в първичен див вид. Всякакви видове строителна дейност са забранени, както и посещения на туристи.
- **Поддържани резервати** - Обявяват се екосистеми, включващи редки и/или застрашени диви растителни и животински видове и местообитанията им. Управляват се с цел поддържане на природния им характер;
- **Национален парк** – Управляват се с цел опазване на екосистемите и видовете в тях, както и за отдых и образование на посетителите
- **Природни паркове** - Обявяват се територии, включващи разнообразни екосистеми с многообразие на растителни и животински видове и на техните местообитания. Управляват се с цел поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- **Природни забележителности** – Обявяват се характерни или забележителни обекти на неживата природа, като скални форми, земни пирамиди, пещери, водопади, находища на вкаменелости и минерали, пясъчни дюни и други
- **Защитени местности** –Обявяват се територии с характерни или забележителни ландшафти - местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и съобщества. Защитените местности се управляват с цел запазване на компонентите на ландшафта

Натура 2000

- Натура 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени територии, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа
- Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с [Директива 92/43/ЕЕС](#) за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за хабитатите) и [Директива 79/409/ЕЕС](#) за съхранение на дивите птици (Директива за птиците).
- Към момента, с решения на Министерски съвет са приети: **114** защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 20,3% от територията на България и **228** защитени зони за опазване на местообитанията, покриващи 29,5% от територията на България
- Общо в България са приети 332 защитените зони от Натура 2000, покриващи общо 33,89 % от територията на страната. За 10 от зоните териториите се припокриват.

